

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 2008/82
MAB SOEN 531

Dato: 15.04.2008

Høringsuttalelse - rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre

Konkurransetilsynet viser til Miljøverndepartementets brev av 18. januar 2008 med vedlagt høringsforslag om rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre.

Kort om høringsforslaget

I St. meld nr. 26 (2006-07) ble det varslet en revitalisering av de nasjonale politiske føringene som lå til grunn for kjøpesenterstoppen (1999-2004). I denne sammenheng ble det også varslet at regjeringen ville vurdere å ta i bruk nye juridiske virkemidler for å sikre gjennomføring av nasjonal og regional politikk på området. For å følge opp dette er forslag til rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre sendt til høring.

Formålet med den rikspolitiske bestemmelsen er å legge til rette for en sterkere regional samordning av politikken for etablering og utvidelse av større kjøpesentre. Det langsiktige målet er å oppnå en mer bærekraftig og robust by- og tettstedsutvikling og begrense klimagassutslippene.

Det fremlagte forslaget til rikspolitisk bestemmelse gjelder for hele landet, og fastsetter regler for etablering av kjøpesentre. Bestemmelsen innebærer at kjøpesentre bare kan etableres eller utvides i samsvar med godkjente fylkesplaner eller fylkesdelplaner med retningslinjer for lokalisering av varehandel og andre servicefunksjoner. Med begrepet kjøpesenter forstås detaljhandel i bygningsmessige enheter og bygningskomplekser som etableres, drives eller fremstår som en enhet, samt utsalg som krever kunde- eller medlemskort for å få adgang. Med detaljhandel menes salg av alle typer varer direkte til forbruker. Dette omfatter både dagligvarehandel og faghandel, inklusiv salg av plasskrevende varer.

Forslaget til rikspolitisk bestemmelse fastsetter med juridisk bindende virkning at godkjente fylkesplaner og fylkesdelplaner skal legges til grunn for kommunenes planlegging og behandling av søknader om etablering eller utvidelse av kjøpesentre. Dersom det etter fylkesmannens konkrete vurdering vil være forenlig med formålet for bestemmelsen, kan fylkesmannen gi samtykke til å fravike fra kravet om at etablering eller utvidelse av kjøpesentre må være i samsvar med godkjente fylkesplaner eller fylkesdelplaner.

Konkurransetilsynets merknader

Konkurransetilsynet har forståelse for at hensynet til en bærekraftig og robust by- og tettstedsutvikling som begrenser klimagassutslippene ivaretas, og at planmyndighetene i sine bestrebelser på å sikre høyest mulig grad av måloppnåelse på området, utarbeider og håndhever planer som setter grenser for hvor virksomhet skal lokaliseres, og hva slags virksomhet som skal drives innenfor de ulike deler av kommunene.

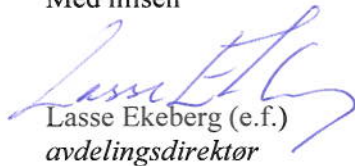
Konkurransetilsynet vil samtidig peke på at tilgang til egnede tomter og utsalgssteder er en betydelig etableringsbarriere i dagligvaremarkedet. Reduserte etableringsbarrierer i form av bedre tilgang til tomter og utsalgssteder vil bidra til sterkere konkurranse i markedet. Økt konkurranse forventes å føre til lavere priser og et vareutvalg som er bedre tilpasset kundenes ønsker.

Av forslaget til rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre, § 3, fremgår det at fylkesmannen kun kan gi samtykke til å fravike bestemmelsen dersom et slikt fravik er forenlig med formålet jf § 1. I utfyllende kommentarer til bestemmelsen fremgår det at det ikke er rom for vesentlige avvik fra bestemmelsen. Slik Konkurransetilsynet forstår dette, vil derfor den enkelte kommunes handlefrihet i forbindelse med behandling av søknader om nyetablering og utvidelse av detaljhandel innskrenkes.

Konkurransetilsynet er på denne bakgrunn bekymret for at etableringsbarrierene i detaljhandelen, inklusiv dagligvarehandel og plasskrevende varer, vil øke som følge av bestemmelsen. Etter tilsynets mening bør derfor konkurransemessige hensyn være et moment i fylkesmannens vurdering av samtykke til fravik fra den rikspolitiske bestemmelsen. Dette vil kunne motvirke de negative effektene bestemmelsen vil kunne ha for etableringsmulighetene til nye aktører. De momentene som taler mot en nyetablering, bør kunne avveies mot positive virkninger en nyetablering vil ha for konkurransen og dermed forbrukerne.

Tilsynet har ingen øvrige merknader til høringsforslaget.

Med hilsen

Lasse Ekeberg (e.f.)
avdelingsdirektør

Magnus Gabrielsen
seksjonsleder

Kopi til:

Fornyings- og administrasjonsdepartementet Postboks 8004 0030 Oslo

Mottakere:

Miljøverndepartementet Postboks 8013 Dep 0030 Oslo